

Cultura

EXPOSICIÓ

El videoart de Bill Viola per a ‘Tristany i Isolda’, a Eivissa

Les dues instal·lacions que va realitzar per a l'òpera es podran visitar fins al 30 de setembre

MARÍA JOSÉ RIBAS
PALMA

L'ús del vídeo com a eina de treball no estava gaire estès en els anys setanta quan Bill Viola (Nova York, 1951) hi començà a treballar. Avui, Viola és un dels noms més destacats i pares fundacionals del videoart. La seva darrera exposició es pot visitar del 21 de juny fins al 30 de setembre a La Nave Salinas, a Eivissa. Dues videoinstal·lacions es projecten en una pantalla de més de set metres d'altura, *Fire Woman* i *Tristan's Ascension. The Sound of a Mountain Under a Waterfall*, que Viola va crear com a part d'una producció d'òpera del dramaturg Peter Sellars *Tristany i Isolda*, de Richard Wagner. L'exposició ha estat organitzada per Lio Malca, que gestiona altres espais a Mèxic i Nova York.

“La càmera només veu el que els desitjos d'artista volen veure, i utilitzada de la manera correcta, pot ser una gran ajuda per veure la vida interior del món que tenim al voltant”, explica l'artista. Per a ell, el vídeo “és una eina increïble”, assenyala. “Té vida gràcies a l'electricitat, així que també és fluid, com l'aigua. Actualment, amb el desenvolupament de les eines digitals, l'ús de la tecnologia s'ha estès i s'han expandit les possibilitats d'innovació per als artistes”.

Bill Viola treballa actualment amb les tècniques més sofisticades, però als seus inicis confessa que “les eines, mentre es van anar desenvolupant em van ajudar a augmentar la meua paleta creativa i em van alliberar dels límits de la tecnologia”. Avui, assegura que “les possibilitats són tantes, que mai no ho hauria pogut imaginar quan vaig començar amb les primeres produccions i recerques”.

El temps a les peces de Viola és difús, res a veure amb el llenguatge visual accelerat dels mitjans contemporanis, ell mateix confessa que “estic impressionat de la rapidesa amb la qual es va desenvolupar tot, i com es va democratitzar l'ús dels nous mitjans”, tot i això expressa la seva decepció per “la poca alfabetització visual”, especialment entre persones joves. “Estem inundats d'imatges molt buides”.

Ha treballat més de 40 anys creant obres videogràfiques, instal·lacions arquitectòniques de vídeo, entorns d'art sonor, música electròni-

ca, peces audiovisuals emmarcades com fotografies en moviment i ha realitzat treballs per a emissió televisiva. L'any passat el Guggenheim de Bilbao li va dedicar una retrospectiva, que coincidí amb el 20è aniversari del museu.

Estat líquid

Instal·lar la peça de *Tristan's Ascension* devora la mar d'Eivissa té un especial caràcter simbòlic per a l'artista. “He inclòs aigua en la meua feina d'ençà de 1976. És un element de la naturalesa que pot ser utilitzat com a metàfora per molts temes de reflexió, de vida, baptisme, purificació, naixement, mort, i renaixement. Pot ser un element netejador i un element destructiu. La mar al voltant és el que dona vida, així que a *Tristan's Ascension* afegeix un significat potent a la peça”.

Obra

En aquesta ocasió es presenta un binomi entre elements, aparicions i desaparicions. A *Fire Woman* una dona avança i obre els braços a con-

trallum davant un mur de foc fins que s'enfonsa en el seu propi reflex. A *Tristan's Ascension* el cos d'un home es va elevat en el mateix sentit de l'aigua, que ascendeix, el personatge comença ajagut sobre una llosa en una sala de formigó buida fins que el seu cos es perd entre les parets, en uns deu minuts descriu l'ascensió de l'ànima després de la mort.

La vida i la mort i la llum i la foscor es fonen a la perfecció en aquestes dues videoinstal·lacions. Les seves imatges estètiques es desenvolupen en moviments i temps dilatats.

Les parets de pedra i el terra de formigó emmarquen les peces en un entorn immersiu i del qual el so també es fa protagonista.

De la llarga trajectòria de Viola es poden destacar les seves exposicions individuals *Bill Viola: A 25-Year Survey*, organitzada pel Whitney Museum of American Art el 1997, *The Passions*, al J. Paul Getty Museum el 2003, *Hatsu-Yume* (First Dream), al Museu d'Art Mori, a Tò-

quio el 2006, i *Bill Viola*, al Grand Palais de París el 2014. També el 1995 va representar els EUA a la Biennal de Venècia. Entre les nombroses distincions Viola compta amb el premi de la Fundació MacArthur al “geni creatiu” el 1989, XXI Premi Internacional Catalunya (2009) i el Praemium Imperiale, atorgat per l'Associació d'Art de Japó (2011).

Bill Viola és pioner amb el treball en les noves tecnologies i la incorporació del llenguatge videogràfic en el mercat global de l'art contemporani, les seves obres remetent als grans mestres del Renaixement, per a les quals utilitza els elements com a fils conductors del seu llenguatge. Aborda temes universals com el naixement, la consciència o la mort, amb una perspectiva espiritual i mística, amb referents a les tradicions islàmiques, cristianes o budistes. La seva companya, Kira Perov, és gestora i coautora, el seu criteri en tot el procés artístic és decisiu, també per la delicada salut de l'artista.

REHABILITACIÓ I CONSERVACIÓ DE PATRIMONI

El Govern dona llum verda a la nova convocatòria d'ajudes per a la rehabilitació i conservació de patrimoni cultural. S'hi destinen 3,4 milions en ajudes als ajuntaments i els consells.

CONCOURS DE FOTOGRAFIA I PINTURA

L'Autoritat Portuària de les Balears (APB) posa en marxa una nova edició del seu ja tradicional Concurs de Pintura i Fotografia, un concurs popular i obert a tots els públics que guanya adeptes cada any.

Vista exterior de La Nave Salinas, a Eivissa. Lio Malca va reconvertir un antic magatzem de sal en un espai expositiu dinàmic i gratuït. VITTORINO

La Nave Salinas, un espai per a l'art contemporani eivissenc

Un magatzem saliner en desús amb vistes a la mar

M. J. RIBAS
PALMA

El magatzem de sal va ser construït el 1941, concebut per donar feina durant la crisi posterior a la Guerra Civil espanyola. L'espai de 700 metres quadrats va quedar en desús i va tancar les portes fins que el 2015 Lio Malca el transformà en un espai expositiu. La Nave Salinas és propietat de la Salinera Espanyola, amb la qual Malca té un contracte a llarg termini.

L'interior d'aquest lloc s'ha transformat totalment per acollir la projecció de la videoinstal·lació de Viola. La proximitat a la mar i l'entorn tancat i fosc dialoguen amb les peces, que representen dos elements aparentment contraposats com són l'aigua i el foc, la dualitat

tan present en l'obra de l'artista nord-americà.

Divulgació

Malca se sent molt agraït amb Eivissa. Considera que l'illa ha estat molt generosa amb ell: “Les amistats que he aconseguit aquí són de les més importants de la meua vida”. Quan va descobrir La Nave, immediatament va entendre el que havia de fer: “Eivissa té els seus temps molt clars i les coses passen quan l'illa ho vol”.

La intenció és oferir un espai obert, que arribi a tot tipus de públic, tant als residents com a visitants, i que els diners no ho impedeixi, per això és gratuït.

L'exposició inaugural de La Nave Salinas va ser la de Kaws, un artista que ve del món de l'art urbà i el disseny de figures d'edició limitada. Seguint una línia molt contemporà-

Organització
“Eivissa té els seus temps molt clars i les coses passen quan l'illa ho vol”

nia, fa dos anys es va mostrar a La Nave Salinas l'obra de Marco Brambilla, tres vídeos que requerien ulleres 3D i un equip de so especial.

Videoart

“El videoart representa un format més d'expressió visual en el qual l'artista escull la càmera com el mitjà per mostrar una selecció d'imatges sense necessitat de tenir una narrativa. El videoart és complex, en part per la conservació i la necessitat de trobar les tecnologies noves per mostrar el contingut”, segons Malca, qui va començar a col·leccionar videoarts fa deu anys. “La nostra ment ha estat condicionada molt de temps a restringir el moviment en una pantalla a la cinematografia de pel·lícules o sèries, o com una modalitat que ens manté informats d'esdeveniments (notícies, entrevistes...)”, apunta.

El col·leccionista seguia l'obra de Bill Viola des de feia anys, però no havia pogut comprar les peces que voldria, ja que estan totes venudes. Així doncs, enguany va decidir mostrar a La Nave les dues obres que li agradaria tenir i no ha pogut. Tot això ha estat possible gràcies a la col·laboració de Bill Viola, Kira Perov i el seu estudi. Amb aquesta exposició, obren una nova etapa de La Nave, ja que no només mostraran peces de la col·lecció personal i familiar de Malca, sinó que s'exposaran obres i col·leccions que compleixen els requisits per ser exposades en museus importants arreu del món.

A l'artista el va conèixer en la seva mostra retrospectiva el 2014 al Grand Palais de París. El seu director, Jerome Neutres, que és un gran amic de Malca, l'ajudà a aconseguir les peces per a la mostra a Eivissa i finalment aquest estiu ha estat possible.

La Nave estarà oberta tot l'estiu en horari ininterromput de 10 a 22 h de dimarts a diumenge. A més, està previst que una nova integrant de l'equip de La Nave, Alba García, s'encarregui de realitzar visites guiades a la mostra de Bill Viola.

Lio Malca transformà la salinera en un nou concepte

M. J. R.
PALMA

El col·leccionista colombià Lio Malca es va embarcar al món de l'art a Nova York a principi dels 90.

Després d'acabar els estudis a la universitat de North Eastern a Boston, es va mudar a Nova York, on un familiar, José Muñer, li va donar l'oportunitat de començar un projecte ambiciós de restaurants a Amèrica. José avui dia és un dels col·leccionistes més importants del món, amb unes 800 peces d'Andy Warhol, una gran col·lecció de Basquiat i molts més artistes d'art contemporani, i així va ser com va començar tot.

La primera exposició que va organitzar va ser el 1994, durant la següent dècada va anar atresorant una eclèctica col·lecció d'artistes, com Mark Ryden, Keith Haring i Marion Peck, entre d'altres.

Amb La Nave de ses Salines demostra la intenció de mostrar una altra cara de l'Eivissa que ha estat adormida per molts d'anys, sense llevar res a cap dels altres atractius de l'illa. “Volem que els que visitin l'illa s'enduguin un record cultural addicional”, assenyala.

Malca, a més de La Nave Salinas a Eivissa, posseeix una galeria a Chelsea i un hotel a Tulum, Mèxic, el que era la residència del narcotraficant Pablo Escobar, convertit en parador de luxe, on es pot viure una experiència única entre obres d'art contemporani i vistes a platges paradisiàques del Carib.

Casa Malca a Tulum va ser confiscada pel govern molts d'anys. Quan el 2013 va estar disponible i amb tots els documents legals al dia, el col·leccionista la va adquirir, tot i que reconeix que “és cert que el mite de Pablo Escobar ha donat reconeixement a la propietat, és un espai màgic”.

Ajuntament de Palma